

РЕШЕНИЕ

№ 24421

гр. София, 17.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 05.06.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Миглена Николова

ЧЛЕНОВЕ: Даниела Гунева
Младен Семов

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **3981** по описа за **2026** година докладвано от съдия Даниела Гунева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. с чл. 72, ал. 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР). Образувано е по касационна жалба на М. Г. М., срещу решение № 591/20.02.2026г., постановено по н. а. х. д. № 1121/2026г. по описа на СРС, НО, 130 състав, с което е потвърдена Заповед за задържане на лице с рег. № 12663з-217 от 04.12.2025 г., издадена от полицейски орган при ГДБОП-МВР, с която е постановено на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е постановено задържане за срок от 24 часа на М. Г. М..

С жалбата се релевират доводи за необоснованост и неправилност на съдебното решение поради постановяването му в нарушение на материалния и процесуалния закон. Не се спори, че заповед за задържане е издадена от компетентен орган, но се изтъква, че е издадена без правно основание, без да са налице законовите предпоставки за издаването ѝ, в същата буквално е преписан текст на НК, като не се установява от данните по делото задържаният да има някаква връзка с посочения текст- други лица, действия, номер на преписка. Сочи, че дори към настоящия момент не е разпитван нито като свидетел, нито в качеството на обвиняем, а и до момента не са извършени каквито и да било следствени действия с касатора. Това показва, че оспорения акт е издаден в противоречие с целта на закона, а цитираното в заповедта, че се цели осигуряването на лицето за извършване на действия по разследването не отговаря на действителността. Представя доказателства, че управляването от него дружество няма задължения към НАП. Оспореният акт е правен произвол и съществено засяга правата на касатора. Цитира съдебна практика. Моли за

отмяна на заповедта и претендира разноски за двете съдебни инстанции.

В открито съдебно заседание по делото касаторът не се явява, не се представява. Постъпили са писмени бележки от адв. М..

Ответникът не се явява по делото, представлява се от юрк Б.. Постъпил е писмен отговор на касационната жалба чрез юрк. Б. , в която се твърди неоснователност на касационната жалба. Излагат се съображения, че първоинстанционното решение е валидно, допустимо и правилно. Моли, да се остави без уважение касационната жалба и се моли за присъждане на направените разноски по делото. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Постъпили са и писмени бележки.

Софийска градска прокуратура се представлява от прокурор Ю., който счита жалбата за неоснователна.

Административен съд София - град, 13 касационен състав, като се запозна с обжалвания съдебен акт, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 АПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна по смисъла на чл. 210, ал. 1 АПК, във вр. с чл. 72, ал. 4, изр. второ от ЗМВР, и срещу съдебно решение, подлежащо на касационен контрол.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

На 04.12.2025 г. М. Г. М. в 8, 30 часа е бил задържан в помещение за временно задържане на лица в 08 РУ, СДВР за срок до 24 часа. За задържането е издадена Заповед рег. 12663з-217от 04.12.2025 г. от полицейски орган при ГДБОП-МВР. Като фактическо основание за задържането в заповедта е посочено: " че има данни за участие на лицето в ОПГ-....- данни за престъпление по чл. 321 ал.3 вр. ал.2 от НК, както и че лицето се задържа и с цел пресичане на извършваната о него престъпна дейност, осигуряване на присъствието му при извършване на действия по разследването, предотвратяване на евентуално уведомяване на други лица, съпричастни към извършената престъпна дейност и възпрепятстване на възможността за укриване на вещи, относими към предмета на разследването“.Касаторът М. е бил освободен на следващия ден 05.12.2025 г. в 06. 10 часа.

За да потвърди така издадената заповед съставът на районния съд е приел, че заповедта е издадена от материално и териториално компетентен административен орган, отговаря на изискванията за форма. Съдържа необходимите реквизити, при задържането са спазени всички процесуални правила и правата на задържания не са нарушени. СРС счита, че от делото се установява, че към момента на задържането има данни, от които да се направи извод за обосновано подозрение за вероятна съпричастност на лицето към извършено престъпление, тъй като е образувано досъдебно производство за престъпление против финансовата, данъчната и осигурителната система и е имало основание да се счита, че лицето би могло да укрие вещи, да уведоми други лица. Посочил е също , че не е необходимо да има данните по делото да са пълни или категорично да уличават лицето в извършването на престъпление. Целта на задържането е да се проверят тези данни, както и да се предотврати укриването на лицето. Приел е, че е налице съответствие между фактическо и правно основание.

Настоящият съдебен състав намира, че така постановеното съдебно решение е валидно, допустимо, процесуално законно, но материално незаконосъобразно.

Упражняването на правомощието по чл. 72 от ЗМВР е в условията на оперативна самостоятелност и при предоставена на полицейския орган възможност да прецени, дали при наличие на нормативно установените фактически предпоставки, да наложи или не принудителната административна мярка. Следователно извършваната от съда проверка при

оспорване на заповед, издадена на основание чл. 72, ал. 1 от ЗМВР, обхваща преценката дали административният орган е разполагал с дискреционна власт и спазил ли е изискванията за законосъобразност на административния акт, очертани в нормата на чл. 146 от АПК.

Обжалваният пред СРС административен акт е издаден от компетентен орган - полицейски орган по смисъла на чл. 57, ал. 1 от ЗМВР и в кръга на предоставените му от закона правомощия. При постановяването на заповедта съдът не констатира допуснати нарушения на административнопроизводствените правила. Спазени са законово установените процесуални изисквания като на задържаното лице са разяснени правата му по чл. 72, ал. 3, 4, 5 и 6 и чл. 73 от ЗМВР.

Настоящия касационен състав счита, че оспорената заповед за задържане на лице е издадена в нарушение на нормативно регламентирания императивни изисквания за съдържанието на акта, доколкото не са посочени конкретни данни, обосноваващи прилагането на принудителната административна мярка "задържане за срок от 24 часа" в хипотезата на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Действително в заповедта е посочено правното основание за постановяване на задържането – чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, но от фактическа страна обжалваният акт не е обоснован с наличие на данни за извършено от М. престъпление. За обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си, следва в заповедта за задържане да са описани конкретни фактически обстоятелства, сочещи на обосновано предположение, че лицето, спрямо което се постановява задържането с активното си поведение е осъществило конкретен престъпен състав по НК.

ЗППАМ е административен акт, но същият има порок във формата, тъй като в него не се посочва и липсва позоваване на докладна записка, а тя препраща към образуваните ДП и прокурорска преписка. Дори такива да съществуват –ДП и прокурорска преписка/за което няма представени доказателства/, след като нито те са посочени в ЗППАМ, нито докладната записка, то тези обстоятелства не биха могли да се приемат за мотиви, обосноваващи нейното законосъобразно издаване.

Липсата на изискуемите се от закона мотиви за обосноваване наличието на материалноправни предпоставки за упражняване на предоставена от закона компетентност води до нарушаване на императивното изискване за съдържание на акта по чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. В контекста на съдебната практика на ЕСПЧ, формалното посочване на законовата хипотеза за постановяване на задържането по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР, не е достатъчно за да се счита изпълнено изискването на чл. 74, ал. 2, т. 2 от ЗМВР за посочване на основанията за задържането. За обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си, е следвало в заповедта за задържане по чл. 72, ал. 1, т. 1 да са описани конкретни фактически обстоятелства, обуславящи издаването на заповед за задържане за срок от 24 часа в приложената от полицейския орган законова хипотеза. В този смисъл не е достатъчно заповедта за задържане да съдържа само позоваване на приложимите разпоредби, без посочване на специфични обстоятелства или действия/бездействия на задържаното лице, релевиращи наличието на фактически основания за задържането, като трайно ЕСПЧ приема, че при липсата на конкретна фактическа обосновка на необходимостта от задържането, задържането се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол. В случая в заповедта липсват обективирани каквито и да е било факти и обстоятелства, релевиращи наличието на конкретни и обективни данни, сочещи на съществуването на обосновано подозрение за извършване на конкретно престъпление от М. М., а такива не са представени и до настоящия момент по делото.

Настоящият съдебен състав намира, че заповедта не е и косвено мотивирана чрез материалите от административната преписка. В Тълкувателно решение № 16/31.03.1975 г. на ОСГК на Върховния съд е посочено, че "мотивите не е необходимо обаче да съвпадат по време с издаването на административния акт или отказа и излагането на съображенията, по които административният орган е стигнал до едното или другото разрешение. Възможно е мотивите да предхождат издаването на акта и да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт. Не съществува пречка мотивите да бъдат изложени и допълнително, след издаването на административния акт, стига да се постигат целите, които законодателят е преследвал с изискването за мотивиране на индивидуалните административни актове и отказите за издаване на такива". Мотивите към акта могат да бъдат изложени и отделно от самия него, което като не е осъществено така, че в достатъчна степен да са защитени правата, свободите и законните интереси на лицето, води до неспазване на законоустановената форма на атакувания административен акт.

В оспорената Заповед за задържане на лице № 1266з-217/04.12.2025 г. не е цитиран какъвто и да е документ, който да се счита неразделна нейна част. Не е посочен номер на преписка или досъдебно производство, липсват доказателства за образувани такива, не е налично постановление за образуване на наказателно производство или друг документ, издаден от прокурор, нито такъв от разследващ орган, който да доказва наличие на разследване срещу лица, участници в ОПГ за извършено престъпление от общ характер. Не са извършени и следствени действия със задържаното лице, което би могло да оправдае целта на задържането. Заповедта съдържа буквално възпроизвеждане на дефиницията за ОПГ и изброяване на всички възможни причини за ограничаване предвиждането му, което е нарушение на изискването за мотивиране и посочване на конкретика при издаването на такъв ограничаващ правата акт.

Цитираните два текста от Наказателния кодекс, а именно чл. 255, ал. 3 НК и чл. 321, ал. 3, вр. ал. 2 НК чрез дословно пресъздаване на тяхното съдържание по никакъв начин, не може да изпълни изискванията за изложение на конкретни обстоятелства за задържането, което отнесено към правното основание на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР (свързано с извършване на престъпление) означава данни за съпричастност на задържаното лице към конкретно престъпно посегателство, чрез посочване най-малко на вида престъпление, времето, мястото на същото и в какво се е изразило деянието на задържаното лице. Следователно, фактическите основания за задържането отразени в заповедта се свеждат до цитиране на разпоредби от НК, като това съдържание само по себе си не носи каквато и да е допълнителна информация относно обстоятелствата провокирали задържането. В атакуваната заповед липсва дори номер на досъдебно производство, или каквато и да е друга връзка с конкретно разследвано престъпление. Според настоящия състав чрез този пропуск е нарушено правото на задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за задържането си, залегнало изрично както в чл. 5, § 2 от ЕКЗПЧ, така и в практиката на ЕСПЧ по въпросите относно законността на задържането като последната категорично не допуска едно лице да бъде лишено от свобода, независимо за какъв срок, на неизвестни за него основания, като е недопустимо фактите, обосноваващи подозрението за извършено престъпление, въобще да отсъстват от акта въз основа, на който се извършва задържането- атакуваната заповед.

Т.е по делото липсва каквото и да било доказателство за съпричастност на задържаното лице към престъпна дейност и доказателство за нуждата това лице да бъде задържано, с оглед постигане на конкретни цели от значение за някакво производство.

Приложената докладна записка не може да попълни тази доказателствена празнота.

С оглед на гореизложеното при неправилно СРС е приел, че е изпълнено законното изискване по чл. 74, ал. 2, т. 2 от ЗМВР за посочване в заповедта по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР на основанията за

прилагането на принудителната административна мярка "задържане за срок от 24 часа".

Това представлява основание за отмяна въззивното решение и на оспорения административен акт като незаконосъобразен.

Задържането за срок от 24 часа по чл. 72 от ЗМВР представлява принудителна административна мярка и като всяка ПАМ налага неблагоприятни последици на адресата с цел постигане на правно определен резултат. Мярката по чл. 72 от ЗМВР, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер. В случая приложената ПАМ освен фактически необоснована от гледна точка наличието на материалноправното основание по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, се явява и несъответна на целта на закона. Целта на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е задържането като превантивна мярка да предотврати възможността лицето, което има вероятност да е извършило престъпление, да се укрие и спрямо него да не може да бъде приведено в действие наказателно преследване. Посочената норма дава възможност на органите на МВР да реализират законовите си правомощия по разкриването и предотвратяването на престъпления чрез задържане на заподозряното лице за 24 часа, когато резултатът не може да бъде постигнат без прилагането на тази принудителна мярка. В случая, видно от доказателствата по делото, полицейските органи са установили самоличността на М. още преди неговото задържане. Не са налице и данни за възпрепятстване от негова страна на действията им за извършване на неотложни процесуалноследствени действия. Въобще не са съществували никакви обстоятелства, които в достатъчна степен да обосноват ограничаването на правото на свободно придвижване, което може да се наложи само с оглед постигане на предвидени в закона цели: да се съдейства за разкриване на престъпление и да се осуети възможността за укриване на извършителя.

Действително за прилагането на ПАМ по чл. 72, ал. 1, т. 1 от МВР не е необходимо да са събрани доказателства, установяващи по категоричен и безспорен начин вината на лицето, извършило престъпление, както и да е определена точната наказателноправна квалификация на деянието по НК и основанията за подвеждане под наказателна отговорност. Достатъчно е наличието на данни обосноваващи предположение, че има вероятност лицето да е извършител на престъпление. Доказателства за наличие на данни за участие или съпричастност на М. към престъпен акт по делото не са ангажирани. Като всяка ПАМ задържането за срок от 24 часа налага неблагоприятни последици на адресата с цел постигане на правно определен резултат. Мярката по чл. 72 от ЗМВР, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер и се предприема било с цел да се предотвратят вредните последици от извършено престъпление, било за да осуети прикриването на престъплението, както и с цел започване на разследване срещу вероятния извършител.

В случая от доказателствата по делото по никакъв начин не може да се установи каква е била конкретната цел за издаването на оспорената заповед и постановеното с нея задържане, поради което същото се явява несъразмерно с целта на закона - чл. 6, ал. 2 от АПК. Като проявление на принципа за съразмерността, административните органи трябва да упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо и да се въздържат от актове и действия, които могат да причинят вреди, явно несъизмерими с преследваната цел. От доказателствата по делото, е очевидно, че не е спазено изискването с прилагането на ПАМ да не се надхвърля необходимото за постигането на целения от закона резултат.

В контекста на принципа по чл. 6, ал. 2 от АПК прилагането на ПАМ по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР следва да е оправдано от гледна точка на съразмерността на налаганото ограничение с необходимостта за постигането на законовата цел. В конкретния случай нито е обосновано, нито е доказано, че реално е било необходимо и оправдано налагането на принудителната административна мярка "задържане за срок от 24 часа" в хипотезата на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. На следващо място разпоредбите на чл. 6, ал. 1 и ал. 5 АПК регламентират като проявление на принципа за съразмерността, че административните органи трябва да упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо и да се въздържат от актове

и действия, които могат да причинят вреди, явно несъизмерими с преследваната цел. От доказателствата по делото е очевидно, че не е спазено изискването осъществяването на преследваната от закона цел с прилагането на ПАМ да не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

По изложените съображения настоящият касационен състав приема, че като е потвърдил оспорената заповед първостепенният съд е постановил неправилно решение, в противоречие с материалния закон.

С оглед изхода на делото искането на пълномощника на ответника за присъждане на направените по делата разноски е своевременно направено, по делото са представени доказателства за определен и заплатен адвокатски хонорар за първата инстанция в размер на 766,94 евро адвокатски хонорар и държавна такса -5,11 евро, а за втората инстанция – 400 евро адвокатски хонорар и д.т- 35,79 евро, поради което и искането следва да бъде уважено.

Доколкото решението на СРС е процесуално законосъобразно, то настоящия състав ще се произнесе по същество на спора и тъй като въззивния съд се е произнесъл при напълно изяснена фактическа обстановка не е налице необходимост от връщане на делото за ново разглеждане.

Възражението на ответника за прекомерност е основателно, съгласно чл. 8 ал.2 т.3 от Наредба за възнаграждения за адвокатска работа вр. чл. 36 ал.3 от ЗА е определен размер от 750 лв., равняващ се на 383 евро за една инстанция. За двете съдебни инстанции следва да се присъди сумата от 766,94 евро за адв. хонорар и сумата от 40,90 евро за държавна такса.

Така мотивиран, Административен съд София-град, 13 кас. състав:

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 591/20.02.2026г., постановено по н. а. х. д. № 1121/2026г. по описа на СРС, НО, 130 състав и вместо него постановява

ОТМЕНЯ Заповед № 12663з-217 от 04.12.2025 г., издадена от полицейски орган при ГДБОП-МВР, с която е постановено на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е постановено задържане за срок от 24 часа на М. Г. М..

ОСЪЖДА МВР да заплати на М. Г. М. сумата от 807,84 евро /осемстотин и седем евро и осемдесет и четири цента/ разноски по делото.

Решението е окончателно.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ЧЛЕНОВЕ:**